Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Timo Vesalan lausunto

Asia: MMM2019-00018 Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmastomuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta

Tausta: Ilmastonmuutoksen etenemisen kuva tarkentuu koko ajan ja samalla on korostunut tärkeys hillitsemistoimenpiteiden tehostamisesta kuin myös lyhyen aikavälin sopeutumistarpeista. Sopeutumistoimenpiteiden kirjo on laaja ja myös muuttuu osin nopeasti lisääntyvien sää- ja ilmastoriskien myötä. Toisaalta on varauduttava myös hitaasti eteneviin vaikutuksiin ja niihin liittyviin riskeihin. On siis lukuisia syitä päivittää ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva EU-strategia vastaamaan nykytarpeita.

Muistion " Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmastomuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta" päälinjauksia

Muistio käsittää Suomen kannan strategian päivittämiseen, strategian keskeiset sisällöt ja taloudelliset vaikutukset. Strategian päivittämistä pidetään tarpeellisena ja on tärkeää, että eri sektoripolitiikkojen toimeenpano on keskenään johdonmukaista ja yhdenmukaista keskenään kuin myös yhdistettynä hillitsemistoimenpiteisiin. Ilmastoriskit ja niihin sopeutumisen pitää kattaa laajasti yhteiskunnan tärkeät toiminnot ja turvallisuuden sekä luonnon ja muun ympäristön tarpeet. Kansainvälisyys ja Suomen rajojen ulkopuoliset riskit pitää huomioida laajasti. Sopeutuminen mahdollistaa myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Sopeutumistoimet koskevat kaikkia tasoja laajoista väestöryhmistä viranomaisiin ja yksityisiin toimijoihin ja yksityiseen sektoriin, jonka kytkeytymistä sopeutumiseen on syytä vahvistaa entisestään. EU:n talousalueen tarve sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja riskeihin on kiireellisempi kuin aiemmin oletettiin. Tämä kytkeytyy myös IPCC:n julkaiseman 1,5 asteen tavoitteen tärkeyteen. Vaikka sopeutumisesta seuraa kustannuksia toimimatta jättämisen kustannukset voivat nousta moninkertaisiksi kuluvan vuosisadan loppupuolella ja tulevien riskien merkitys saatetaan aliarvioida tällä hetkellä.

Yleisarvio

Totean, että muistio on hyvin oikeansuuntainen ja erittäin kattava. Strategian päivittämisen perusteet on kuvattu huolellisesti ja sopeutumisen tavoitteet ja toimet yhdistettynä ilmastonmuutoksen hillintään on kannatettavia ja perusteltuja. Pidän tärkeänä huomiota, että ilmastonmuutoksen globaalien yhteisvaikutusten ekonomis-fysikaalis-biologinen mallintaminen on osin puutteellista ja on tarve tieteen ja politiikan jäsennellymmälle vuoropuhelulle.

Selvennys- ja korjausehdotuksia muistioon

Katson, että muistioon sisältyy joitain pieniä yksittäisiä kohtia, joita on syytä selventää, tarkentaa tai korjata.

- Muistiossa todetaan "Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarve on kasvanut, koska aikaisemmat päästöt lämmittävät edelleen ilmakehäämme..." Kommenttini on, että päästöt eivät fysikaalisesti lämmitä ilmakehää vaan päästöjen seurauksena ilmakehän kasvihuonekaasupitoisuudet ovat nousseet koska kasvihuonekaasujen viipymäaika ilmakehässä on pitkä. Ehdotan, että "aikaisemmat päästöt" korvattaisiin "aikaisempien päästöjen nostamat kasvihuonekaasupitoisuudet"

- Muistiossa todetaan, että "...parannetaan keskeisten haavoittuvien alojen ja EU:n poliitikkojen ilmastokestävyyttä". Oletan, että tarkoitetaan politiikkoja eikä poliitikkoja! Ehdotan täten, että "poliitikkojen" korvataan "politiikkojen".

- Muistiossa todetaan, että "...Copernicukseen ja muihin eurooppalaisiin maapallon havaintomenetelmiin." Ehdotan selventävää lisäystä ja muotoilua "... maapallon pinnalta, ilmakehästä ja avaruudesta tehtäviin havaintomenetelmiin."

- Muistiossa todetaan, että "Monitavoitteisia luontopohjaisia ratkaisuja voidaan käyttää ...esimerkiksi maatalouden käytänteissä...." Ehdotan lisäystä liittyen metsätalouteen ja muotoilua "...esimerkiksi maatalouden ja metsänhoidon ja -käytön käytänteissä..."

Helsingissä 26.2.2019

Timo Vesala
Helsingin yliopisto